

MALTA

**QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMĦALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tad-29 ta' Mejju, 2003

VELLA IMPORTS LIMITED

VS

**Gerald PARIS, u Kenneth Brincat u Citadel Insurance
PLC għal kull interess li jista' jkollhom**

Il-Qorti:

Rat l-Att taċ-Ċitazzjoni mressaq fil-11 ta' Ġunju, 2001, li bih il-kumpannija attriċi ippremettiet:

Illi fil-11 ta' Lulju 1999, waqt il-konvenut Gerald Paris kien qed isuq il-vettura tat-tip Mazda 323 registrazzjoni numru GAF 987 fi Triq St. Andrew, St. Andrews liema vettura hija registrata fl-isem il-konvenut l-ieħor Kenneth Brincat, kien involut f'incident awtomobilistiku mal-vettura tat-tip Isuzu, registrazzjoni numru SUB 014 proprjeta' tas-soċjeta' attriċi u misjuqa minn impjegata ta' l-istess soċjeta' attriċi;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi għal tali inċident jaħti unikament il-konvenut Gerald Paris billi minhabba s-sewqan traskurat imprudenti u b'nuqqas ta' ħila u ta' ħarsien tar-regolamenti tas-sewqan ikkaguna ħsarat konsiderevoli bil-konsegwenzjali danni sofferti fil-vettura tas-soċjeta' attriċi;

Illi s-soċjeta' attriċi soffriet danni konsiderevoli ikkagunati u riżultanti mill-inċident in kwistjoni, kif ser jiġi ampjament ippruvat fis-smiegħ tal-provi u t-trattazzjoni tal-kawża;

Illi l-konvenut Gerald Paris ġie interpellat diversi drabi sabiex jersaq għall-likwidazzjoni u ħlas tad-danni hekk sofferti anke premezz ta' ittra legali datata 4 t'Awissu 1999 iżda huwa baqa' inadempjenti;

Għalhekk is-soċjeta' attriċi talbet lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex għar-ragunijiet fuq premissi:

1. Tiddikjara lill-konvenuti jew min minnhom responsabbli għall-inċident u d-danni naxxenti mill-istess inċident sofferti mis-soċjeta' attriċi;

2. Tillikwida d-danni hekk sofferti mill-istess soċjeta' attriċi, prevja okkorrendo tal-ħatra ta' periti nominandi;

3. Tikkundanna lill-istess konvenuti jew min minnhom iħallsu s-somma hekk likwidata favur is-soċjeta' attriċi;

Bl-ispejjeż inkluzi dawk ta' l-ittra legali datata 4 t'Awissu 1999 u bl-imgħaxijiet legali mid-data tal- inċident sal-ħlas effettiv kontra l-konvenuti ingunti biex jidhru għas-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-kumpannija attriċi, flimkien maż-żewġ (2) dokumenti mehmużin magħha;

Rat in-Nota mressqa fit-18 ta' Settembru, 2001, li biha l-imħarrek Gerald Paris eċċepixxa:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi t-talbiet attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu respinti bl-ispejjeż, stante li l-incident tat-traffiku imsemmi mis-soċjeta' attriċi li seħħ fil-11 ta' Lulju 1999 fil-limiti ta' St. Andrews u li fih kien involut l-eċċipjenti waqt li kien qed isuq il-vettura numru GAF 987 ma ġarax tort u ħtija tiegħu iżda ġara unikament tort ta' Emma Wallin, is-sewwieqa tal-vettura numru SUB 014, proprjeta' tas-soċjeta' attriċi u dana kif sejjer jiġi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

2. Salve eċċezzjonijiet oħra;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-istess imħarrek;

Rat in-Nota mressqa fit-28 ta' Settembru, 2001, li biha l-kumpannija mħarrka Citadel Insurance plc eċċepiet:

1. Illi s-soċjeta' eċċipjenti m'hijiex il-leġittima kontraditriċi stante li hija ma għandha ebda rapport ġuridiku mas-soċjeta' attriċi u m'hijiex il-persuna leġittima sabiex twieġeb għat-talbiet attriċi u għalhekk għandha tiġi liberata mill-osservanza ta' dan il-ġudizzju bl-ispejjeż kontra l-istess soċjeta' attriċi;

2. Salvi eċċezzjonijiet oħra;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-imsemmija kumpannija mħarrka;

Rat in-Nota mressqa fit-28 ta' Settembru, 2001, li biha l-imħarrek Kenneth Brincat eċċepixxa:

1. Illi t-talbiet attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu respinti bl-ispejjeż, billi l-eċċipjenti ma kienx involut f'ebda incident tat-traffiku mal-vettura numru SUB 14, proprjeta' tas-soċjeta' attriċi, u għalhekk huwa ma jistax jinżamm responsabbli għad-danni li allegatament soffriet is-soċjeta' attriċi;

2. Salve eċċezzjonijiet oħra;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-imsemmi Kenneth Brincat;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-kumpannija mħarrka;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-Degriet tagħha tat-13 ta' Frar, 2002, tat-2 ta' Mejju, 2002, tas-27 ta' Settembru, 2002, u tat-3 t'April, 2003, li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza dwar l-imsemmija eċċezzjoni preliminari;

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawża dwar danni f'ħabta bejn żewġ karozzi. Il-kumpannija attriċi, sid ta' waħda mill-karozzi involuti fil-ħabta, qegħdin ifittxu lis-sewwieq tal-karozza l-oħra u kif ukoll lil sidha u lill-kumpannija assikuratriċi ta' dan tal-aħħar;

Illi għall-azzjoni attriċi, l-imħarrek Gerald Paris laqa' billi ċaħad kull ħtija għall-ħabta, u qiegħed jgħid li l-ħtija waħdanija kienet tas-sewwieqa tal-karozza tal-kumpannija attriċi. Filwaqt li l-imħarrek Kenneth Brincat jgħid li hu ma jaħti xejn għall-ħabta billi ma kienx qiegħed isuq il-karozza tiegħu, il-kumpannija mħarrka tgħid li tħarrek għal xejn billi m'għandha l-ebda rabta mal-kumpannija attriċi;

Illi din is-sentenza qegħda tingħata dwar l-eċċezzjoni preliminari mressqa mill-kumpannija mħarrka;

Illi l-kwestjoni ddur fuq il-fatt li l-kumpannija attriċi ħarrek lill-kumpannija assikuratriċi tal-karozza tal-imħarrek, u dwar jekk din it-taħrika messhiex saret;

Illi m'huwiex kontestat li fil-ħin li seħħet il-ħabta, il-karozza tal-imħarrek Kenneth Brincat kienet assikurata mal-kumpannija mħarrka¹. Ma tressqet l-ebda prova li tagħti

¹ Ara Dok "A", f'paġ. 5 tal-proċess

Ħjiel tal-għamla ta' *cover* li l-kumpannija m'harrka kienet tagħti lill-imsemmi m'harrek Brincat dwar il-karozza tiegħu;

Illi, waqt it-trattazzjoni dwar din l-eċċezzjoni, l-abbli difensur tal-kumpannija m'harrka seħaq li l-kumpannija assikuratriċi ddaħħlet fil-kawża għal xejn għaliex hija ma tista' qatt tinstab ħatja tal-ħabta. Min-naħa tiegħu, l-abbli difensur tal-kumpannija attriċi, tenna li l-kumpannija m'harrka għandha postha fil-kawża fid-dawl ta' dak li jiddisponi l-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta u biex, f'każ li l-kumpannija attriċi tingħata raġun, l-eżekuzzjoni tas-sentenza tkun tista' titħaffef;

Illi dak li l-eċċezzjoni taħt eżami trid li jiġi mistħarreġ f'dan il-każ hu jekk kumpannija assikuratriċi hijiex kontradittur legittimu tal-pretensjonijiet attriċi f'każ ta' ħabta bejn karozzi li ta' waħda minnhom il-kumpannija tkun ħarġet polza ta' assikurazzjoni;

Illi l-liġi titfa' fuq assigurat responsabbilta' diretta għall-ħlas lill-persuna li favuriha tkun ingħatat sentenza kontra persuna assikurata mal-istess assigurat, u dan minkejja li l-assigurat ikun jista' jew fil-fatt jannulla l-polza². Minbarra dan, biex l-imsemmija sentenza tkun torbot lill-assigurat, dan irid ikun ġie notifikat b'att ġudizzjarju qabel ma tkun ingħatat is-sentenza³;

Illi minn dawn id-dispożizzjonijiet jinstilet element qawwi ta' interess tal-assigurat fl-eżitu ta' kawża fejn l-assigurat tiegħu jkun qiegħed jiġi mixli bi ħtija għal għamil li jincidi fuq il-ġrajja koperta bil-polza ta' assikurazzjoni. Mhux talli l-kumpannija assikuratriċi ma jinteressahix x'ikun qiegħed isir f'kawża b'hal din, imma, għall-kuntrarju, jiġri bosta drabi li kumpannija assikuratriċi tressaq talba biex tidhol fil-kawża, imqar *in statu et terminis*. Dan isir biex tkun tista' tħares kif imiss l-interessi tagħha taħt l-istess polza, u għall-ebda fehma oħra. Bl-ebda mod ma jkun jista' jingħad li jekk tagħmel hekk tkun qegħda titfa' fuqha xi għamla ta' responsabbilta' għall-ġrajja assikurata: għall-kuntrarju, il-fatt waħdu li kumpannija assikuratriċi

² Art. 10(1) tal-Kap 104

³ Art. 10(2)(a) tal-Kap 104

tidhol f'kawża m'għandu bl-ebda mod jinftiehem bħala stqarrija min-naħa tagħha li hija aċċettat ir-responsabbiltà ta' dak li jkun seħħ;

Illi s-sejbien minn Qorti li persuna hija kontradittur legittimu m'hijjex lanqas konklużjoni definittiva li tali persuna hija l-ħatja jew li b'hekk stqarret il-ħtija. Id-dikjarazzjoni ta' Qorti li parti f'kawża tkun kontradittur legittimu ma tifisser bl-ebda mod li dik il-Qorti ma tistax, meta tqis l-eċċezzjonijiet ta' dik il-parti u wara li tkun semgħet it-trattazzjoni tal-każ fil-mertu, aktar 'il quddiem tasal għall-fehma li dik il-parti ma kellha xi twiegeeb xejn għall-ħtijiet attribwiti lilha mill-parti attriċi⁴;

Illi, b'żieda ma' dan jingħad ukoll li l-kumpannija mħarrka m'hijjex il-konvenuta waħdanija, u jekk huwa minnu li ma tistax tinstab ħatja fiżikament tal-ħabta, jekk l-assikurat tagħha (li huwa wieħed mill-imħarrkin) jirriżulta ħati, hija tintlaqat direttament fil-konsegwenza ta' dik is-sejba. Hemm, imbagħad, talbiet oħra li jolqtuha direttament, għalkemm imnisslin mill-ewwel talba. Mhux hekk biss, imma f'każ li l-kumpannija mħarrka wriet b'xi mod li hija kienet qegħda taċċetta r-responsabbiltà tal-assikurat tagħha għall-ħabta (li s'issa f'din il-kawża ma tirriżulta bl-ebda mod), kien ikun biżżejjed għall-kumpannija attriċi li tħarrek lill-kumpannija assikuratriċi waħedha⁵ biex ikun jista' jingħad li l-gudizzju huwa sħiħ;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi:

Tiċħad l-ewwel eċċezzjoni tal-kumpannija assikuratriċi mħarrka, għaliex mhix mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt, bl-ispejjeż kontra tagħha;

U **tordna** li s-smiġħ tal-kawża jissokta bil-ġbir tal-provi fil-mertu.

Moqrija

⁴ Ara App. Ċiv. 5.10.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Franz Refalo et vs Jason Azzopardi et* (mhix pubblikata)

⁵ Ara App. Ċiv. 7.5.1965 fil-kawża fl-ismijiet *Vassallo vs Paċe et noe* (Kollez. Vol: XLIX.i.558)

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----